

Deportat 3944 a Mauthausen, va morir a Gusen el 22 de setembre e 1941.

Nascut el 12 de febrer de 1893 a Terrassa, fill de Josep (Terrassa, 1866) i de Francesca (Terrassa, 1868). El 1936 viu al carrer de la Societat amb la seva germana Maria (Terrassa, 1908) i el seu cunyat Joan Pasarell, roman solter i treballa de filador d'estam a l'empresa de P. Ballbè.

Exiliat a França al final de la guerra, va ser un dels integrants del "comboi dels 927" que va sortir d'Angoulême amb els primers deportats civils als camps de concentració nazis. Va arribar a Mauthausen el 24 d'agost de 1940. Va ser també dels primers a ser destinat al subcamp de Gusen. Traslladat el 24 de gener de 1941, tot just va poder resistir vuit mesos.

Ref.: SAB; PARELL; PHT; CERCLE.

Magí Costa
FONT: Família Torres Costa

La llamborda s'ha col·locat davant del número 179 de la Carretera de Rubí, al barri del Segle XX, el 26 de maig de 2022, amb la participació la família, de l'alumnat de l'Escola Pia de Terrassa, de l'AA.VV. del Segle XX i dels representants municipals.
Font: AjT/Terrassa fotos: Rafel Casanovas

EL COMBOI DELS 927

Monument commemoratiu de la deportació dels 927 a l'estació d'Angulema

El 20 d'agost del 1940, els nazis van dur a terme la primera deportació de població civil des d'Europa occidental a un camp de concentració. Tots eren republicans espanyols.

Quan, a la primavera del 1940, el Tercer Reich va llançar la seva ofensiva sobre França, residien al país veí 140.000 refugiats de la Guerra Civil.

Als voltants d'Angulema, els alemanys van concentrar centenars de refugiats republicans, homes, dones i nens, famílies senceres que no havien aconseguit passar a la propera i més segura "zona lliure" controlada per Vichy. Sense cap explicació, el matí del 20 d'agost soldats de la Wehrmacht els van conduir a l'estació de tren i els van obligar a pujar a vagonets de transport de bestiar. Els 927 republicans estaven estupefactes, no entenien què volien fer amb ells. Alguns temien que els tornessin a Espanya, on els esperava la repressió franquista, altres tenien l'esperança que els portessin a la "zona lliure" de França. Ningú, ni per un moment, podia imaginar el destí terrible que els hi esperava.

Amuntegats, amb menjar escàs i sense cap higiene, el comboi dels 927 va vagar durant quatre dies per mitja Europa fins arribar la matinada del 24 d'agost a l'estació d'un desconegut poble austríac al costat del Danubi: Mauthausen. Ajudats per gossos i empentes, els SS van separar les dones i els nens menors de 13 anys i els van obligar a pujar de nou als vagonets. Immediatament van partir cap a Irun, on serien lliurats a la policia franquista. La resta, 430 homes i adolescents, els van veure partir des de l'andana i tot seguit van emprendre a peu el camí cap al proper camp de concentració. D'ells únicament un grupat va arribar a conèixer l'alliberament de Mauthausen el maig del 1945. Entre els que no van poder ser-ho, hi havia el Magí.

- ANC: <http://anc.gencat.cat/ca/detall/noticia/La-llista-de-reparacio-juridica-de-victimes-del-franquisme-en-dades-obertes>. Relació de procediments del franquisme a Catalunya, dipositats a l'ATMT (Archivo Tribunal Territorial Militar) núm. 3 de Barcelona.
- ARO: <https://collections.arolsen-archives.org/en/search/>
- CHE: Checa, S.; Del Río, S. i Martín, R. Andaluces en los campos de Mauthausen. Sevilla, 2006
- ENE.: www.estelnegre.org
- ERG: Romero García, E., La Columna Durruti. Barcelona, 2017
- FMD: Fondation pour la Mémoire de la Déportation, www.bddm.org
- GAL: <https://gallica.bnf.fr/ark:/12148/cb34458709m/date1940.liste>
- MAR: Armengou, M., i Belis, R. El convoy de los 927. Barcelona, 2005
- MDG: <http://memoria.gencat.cat/ca/que-fem/cost-huma-de-la-guerra-civil/>
- MFE: Ferrer Murillo, M. "Els milicians terrassencs de columna Macià- Companys. Lluitadors de l'ideal", Terme, núm. 33. Terrassa, desembre 2018, p. 149- 198
- MMX: <https://memoricamexico.gob.mx/es/memorica/home#home>
- MOR: Roig, M. Els catalans als camps nazis. Edicions 62. Barcelona, 2017.
- ORF: AHT. ACVOC. "Censo de huérfanos de la revolución nacional y la guerra"
- PAR: pares.mcu.es.; Bermejo, B. i Checa, S. Libro Memorial. Españoles deportados a los campos nazis (1940-1945). Centro Documental de la Memoria Histórica Editat pel Ministeri de Cultura, 2006. (PARES-Portal de Archivos Españoles)
- PHT: Padró d'habitants de Terrassa, 1936
- PSA: Salou, P. i Olivares, V. Los republicanos españoles en el Campo de concentración nazi de Mauthausen. Éditions Tirésias. París, 2008
- QUI.: Llibres d'allistaments (quintes). Arxiu Històric Terrassa
- SAB: Sàbat, Francisco. Los anarcosindicalistas tarrasenses en el exilio, Autoedición. Barcelona, 1979
- SNN: Sala de los Nombres: <https://raumdernamen.mauthausen-memorial.org/?L=6>
- VOL: Olivares, Véronique. Mémoires espagnoles. L'espoir des humbles. Éditions Tirésias. París, 2008

FONT TEXT: TERRASSA EXILIADA de Juan Antonio Olivares Abad i testimonis familiars o altres fonts (quan es faci constar).

FONT DOCUMENTACIÓ GRÀFICA recopilada per Francesc Sàbat Romagosa, aportacions familiars i altres fonts (quan es faci constar).

